UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm LXXXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96504

Visual Library

neſ uolunt, ꝙ ſic.c.1.an apud iudi.uel cur.& ibi Bal.in d.c.1.§.præterea ſi inter.de prohib.feu.alien. per Fed. & preſupponunt ſcriben.in d.c.cæterũ.in caſu,in quo negaretur rem eſſe feudalem,& ex p̃dictis ſublata videntur motiua fiſci contra Illuſtriſſimũ,ac Reuerendiſſimum Cardinalem de Monte. Laus Deo.

S V M M Æ.

In emphyteoſim conceſſio eſt alienatio, quæ de rebus eccleſiæ eſt prohibita, niſi ex iuſta cauſa, & debita cum ſolemnitate fiat.

Nec ſufficit conſenſus ſolius rectoris.

Neque auctoritas Vicarij Epiſcopi, quod limitatur nu. 19.

Res eccleſiæ nõ põt in emphyteoſim concedi abſq; auctoritate ſedis Apoſtolicæ, quando ſic concedi non eſt ſolita. Limitatur nu. 23.

Fundus ſterilis minoris, & eccleſiæ abſq; iuſta cã, et decreto alienari non põt. Differunt tamen in hoc minor, & eccleſia nu. 16.

Locationi, et alienationi rei eccleſiæ factæ ſine debita ſolẽnitate, et cũ magna eccleſiæ læſione ſucceſſor in rectoria ſtare nõ tenetur. Fallit nume. 25. & 26.

Et rector ipſe alienans, qui etiam non contrauenire iuraſſet, poteſt abſque metu periurij contrauenire.

Prælatus ſuccedens in eccleſia non tenetur ſtare colono, cui prædeceſſor rem ad longum tempus locauit.

Succeſſor in præbenda colono ſtare non tenetur.

Succeſſor in prælatura, & rectoria rebus bona fide, & ritè, ac cũ debita ſolemnitate geſtis, & non aliter ſtare tenetur.

Alienatio rei eccleſiæ, ſiue conceſſio in emphyteoſim facta ex iuſta cauſa, & cum debita ſolemnitate poteſt per reſtitutionem in integrum reſcindi, quando eccleſia fuiſſet enormiter læſa.

Res ſterilis eccleſiæ poteſt in emphyteoſim etiam perpetuam concedi, vt ad extraneos hæredes tranſeat, interueniente tamen debita ſolemnitate.

Et ſterilitas huius conceſſionis iuſta cauſa dicitur, num. 18.

Et ea fertili effecta, opera, & labore conductoris, prælatus nec penſionem augere, vel læſionem eccleſiæ allegare poteſt, ſed locationi perpetuò ſtare tenetur, donec penſio ſoluitur.

Et ſi emphyteoſis eſſet temporalis, poſt culturam efficitur perpetua, & ad omnes hæredes etiã extraneos tranſmiſſibilis, nu. 17.

Res eccleſiæ ſterilis quoad directũ, & vtile dominiũ põt alienari.

Etiam abſq; decreto, & ſine ſolemnitate.

Quod an ſit uerum, declaratur nu. 16.

Res ſterilis minoris, & res ſterilis eccleſiæ an, & quomodo quoad alienationem differant.

Auctorizandi ius in alienationibus rerum eccleſiæ ad Vicarium generalem Epiſcopi non ſpectat, niſi ſpecialiter hoc ei fuerit ab Epiſcopo conceſſum.

Et ad quem ius iſtud ſpectet.

Vicarius Epiſcopi ius conferendi, & ordinandi non habet, niſi ex ſpeciali mandato.

Tractatus, & conſenſus capituli quando in alienatione rei eccleſiæ requiratur, & quando ſolus conſenſus rectoris, & proprij prælati ſufficiat.

Extrauagans Pauli ij. prohibens alienationem, ſeu conceſſionem in emphyteoſim de re eccleſię in quibus caſibus locum habeat.

Res minoris difficilius alienatur, quàm res eccleſiæ.

Locationi, ex qua ius aliquod in re ipſi conductori acquiritur, ſucceſſor in rectoria, ſeu prælatura ſtare tenetur.

In conceſſione in emphyteoſim de re eccleſiæ facta pro certa penſione, an eccleſia quoad penſionem fuerit enormiter læſa, nec ne, quod tempus ſit inſpiciendum.

Eccleſia locando, & concedendo in emphyteoſim rem ſuam tanquam vnum corpus intra certos confines, etiam ſi menſuram adijciat, quæ maior, quam ſit expreſſa, poſtea reperiatur, ob hoc læſa non dicitur.

Et tantò magis, ſi appoſita ſint illa uerba, ſiue plus, ſiue minus, et quantacunq; ſit, comprehendatur in præſenti locatione.

Eccleſia locando rẽ ſterilẽ in emphyteosim perpetuã, ut ad hæredes quoq; extraneos trãſeat, lædi nõ dicitur, nec ĩ ĩtegrũ reſtituitur.

Lædi non dicitur, nec in integrũ reſtituitur, qui iure cõi utitur.

EPITOME.

Concessio in emphyteoſim etiam perpetuam, & pro hæredibus extraneis de re eccleſiæ ſterili, & infructuoſa facta cum auctoritate, & decreto Vicarij generalis Epiſcopi ius auctorizandi in alienationibus rerum eccleſiæ, uel ſaltem ius conferendi, & ordinandi ex ſpeciali mandato habentis, quòd ualuerit, & ex eo, quòd poſtea res illa opera, & labore emphyteotæ fertilis, & fructuoſa fuerit effecta, reſcindi non poſſit, tanquã eccleſia fuerit enormiter læſa, demonſtratur.

CONSILIVM LXXXIII.

Super præſenti cauſa paucis me abſoluã.
Viſo nãq; inſtrumẽto conceſſionis in em-
phyteoſim per dominum Rectorem eccle
ſiæ factæ ſub annua penſione, de qua in in-
ſtrumento, cum auctoritate Vicarij generalis R. D.
Epiſcopi, uidetur prima facie concludendum, dictã
conceſſionẽ emphyteoſim ipſo iure fuiſſe, & eſſe nul
lam, & ſucceſſorẽ in rectoria dictę eccleſiæ illi cõceſ-
ſioni, ſeu locationi ſtare nõ teneri, uel poſito, ꝙ in ſe
ualuerit, nihilominus poſſe ob enormen læſionẽ per
reſtitutionẽ in integrũ reſcindi. Et ꝙ huiuſmodi con-
ceſſio fuerit, & ſit nulla, multipliciter oſtenditur, &
1 primo quia † conceſſio emphyteoſim eſt alienatio,
quæ de rebus eccleſiæ dicitur eſſe prohibita, niſi fiat
ex iuſta cauſa, & cũ debita ſolemnitate, uidelicet cum
auctoritate Epiſcopi, c. nulli. ibique Abb. & docto. oẽs
2 extra de rebus eccle. nõ alien. † nec ſufficeret conſen
ſus ſolius rectoris. c. ad audiẽtiam. cum ibi not. per gl.
eod. tit. & facit text. in clem. 1. eod. tit. Nec etiam pro
3 forma uidetur ſufficere, ꝙ † auctoritas Vicarij Epiſco
pi interuenerit, quoniã auctoritatem interponere eſt
merè ius epiſcopale. c. ſine exceptione. 12. q. 2. habe-
tur in c. 1. de rebus eccl. non alien. & eſt bonus text. in
c. in uẽditionibus. 17. q. 4. nec iure cautum reperitur,
ꝙ uicarius Epiſcopi hoc poſſit, ergo ad illũ ius iſtud
non ſpectabit, nam quod nõ dicit lex, ſeu canon, nec
nos dicamus. l. ſi ſeruum. §. nõ dixit prætor. ff. de acq.
4 hæred. ¶ Secundo † cum hæc res ſolita non fuerit in
emphyteoſim concedi, hoc modo abſq; auctoritate
ſedis Apoſtolicæ concedi non potuit, ut habetur in
quadam extrauaganti Pauli Veneti, in qua conceſſio
annullatur, & rector eccleſiæ pœnas ibi contentas in
5 currit. ¶ Tertio † facit l. ſi fundus. ff. de rebus eorum.
ubi fundus minoris ſterilis, & infructuoſus nõ poteſt
abſq; iuſta cauſa, & decreto alienari, & alienatio ali-
ter facta nõ tenet, ergo de minore ad eccleſiã arguen
do, argumẽto c. 1. de reſt. in integrum. idem dicendũ
eſt de fundo ſterili eccleſiæ. Sed in caſu noſtro nõ in-
teruenit iuſta cauſa, propter quã alienatio fieri debe-
ret, neq; ſolemnitas requiſita, neq; decretum Epiſco-
pi, ergo ꝯceſſio in emphyteoſim ipſo iure nõ tenuit,
hæc. n. duo copulatiuè requiruntur, ꝙ alienatio fiat
ex iuſta cauſa, & cum ſolemnitate debita, ad tradita
per Abb. & glo. cõmuniter in d. c. nulli, & per Imol. in
6 c. 1. de ijs, quæ fiunt à præla. ¶ Quòd † autem ſucceſ-
ſor in rectoria nõ teneatur dictæ conceſſioni, ſeu lo-
cationi ſtare, probatur, quoniã cum huiuſmodi alie-
natio facta fuerit abſq; debita ſolemnitate, immò cũ
magna eccleſiæ læſione, ut infra dicetur, ſequitur, ꝙ
ſucceſſor illi ſtare non tenetur, ſed poteſt contraueni
re, nam hoc ius contraueniendi cuilibet clerico com
petit. c. ſiquis presbyterorum. de rebus eccl. nõ alien.
7 & c. nõ liceat. cum ibi not. 12. q. 2. quinimmò † rector
ipſe alienans, qui etiã non contrauenire iuraſſet, poſ-
ſet abſque metu periurij contrauenire, ut concludit
Abb. in c. 2. in fi. ver. de iureiur. & facit id, quod uoluit
glo. not. in c. 1. de reſtit. in integ. in 6. & text. cum ibi
not. in c. fin. ne præla. uices ſuas, & dicunt Bart. Alex.
8 & alij in l. ſi filio. §. ſi uiro. ff. ſoluto matrimo. † quòd
prælatus, qui in eccleſia ſuccedit, non tenetur ſtare
colono, cui prædeceſſor rem locauit, quando ad lon-
gum

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

gum tẽpus locauit, ſecus ſi ad modicũ tempus. argumento clemẽtinę primæ, de rebus eccle. non alien. &
9 Bal. in l. emptorẽ. C. locati dicit, † ꝙ ſucceſſor in præbenda non tenetur ſtare colono. d. c. fin. ibiq; Innoc. quia pręeſt glebæ, & non eccleſię, & ideò poteſtatem obligandi ſucceſſorem nõ habet, quia ſucceſſor ab eo nec cauſam, nec tranſmiſſionem habet, ſed ſuccedit per uiam priuationis. c. dilecto. extra de pręben. Sub-
10 dit etiam ibidem Bal. † ꝙ ſucceſſor in prælatura, & rectoria tenetur ſtare rebus bona fide, ac ritè, & cum debita ſolemnitate geſtis, quia eadem perſona ſignificatione eiuſdem officij eſſe videtur, aliàs nõ tenetur machinationibus, & fraudibus anteceſſoris ſtare.
11 ¶ Sed † poſito, ꝙ alienatio, ſiue conceſſio in emphyteoſim ex iuſta cauſa, & cũ ſolẽnitate à iure requiſita facta fuiſſet, & ſic in ſe teneret, tñ illa põt ob enormẽ læſionem per reſtitutionẽ in integrũ reſcindi, ut in c. 1. de reſtit. in integ. intelligendo illum textum loqui in locatione ad longum tempus, ueluti ibi docto. ponunt, & ego plenè ſcripſi: nam eccleſia fuit enormiter decepta multipliciter, primo quia res eſt maioris menſuræ, quàm fuerit expreſſum in ſupplicatione facta ſuperiori, & quàm in licentia conceſſa de concedendo rem in emphyteoſim contineretur. Secundo quia fuit conceſſa, ſeu locata pro modica penſione, & longe minori, quã res mereretur, ita, ꝙ fuerit enormiter lęſa, ſecundum quod declarat Abb. in d. c. 1. ex mente Barto. in l. ſocietatem. §. arbitrorum. ff. pro ſocio. Tertio quia res illa fuit perpetuò conceſſa, ut in infinitum ad hęredes, & ſucceſſores tranſiret, & ſic abſq; ſpe, ꝙ ullo unquam tempore ad eccleſiam reuertatur. Vnde ex hoc eccleſia põt dici læſa, argumẽto nota. per gloſ. in l. ex facto. §. fin. ff. ad trebell. & ex his, multisque alijs, quę adduci poſſent, uidetur concludendum, ꝙ ſucceſſori licitum ſit ab huiuſmodi locatione, & conceſſione in emphyteoſim recedere.

¶ Quibus tamen omnibus non obſtantibus, prout rectè conſideranti uerè non obſtant, contrarium de iure in caſu noſtro cõcludendum eſſe arbitror, præſupponendo prius, ꝙ res de qua agitur, eo tempore, quo in emphyteoſim fuit conceſſa, erat infructuoſa, ſterilis, beduſta, & ruinoſa, prout in inſtrumento locationis dicitur, & præſupponitur ex uerbis narratiuis, quę inter ipſos contrahentes probant ad tradita per Bartolum, & alios in authen. ſi quis in aliquo. C. de edendo. & conſtat ex licẽtia, ſeu decreto ſuperioris, in quo ita p̃ſupponitur, ac ex relatione facta ab eis, q̃bus cauſa per dñm Vicarium fuit cõmiſſa, nec nõ ex dictis vicinorũ, & aliorũ, qui huius rei notitiã habuerunt, cõ-
12 ſtare poteſt. Hoc præſuppoſito, infertur, † ꝙ res huiuſmodi potuit in emphyteoſim concedi etiã perpetuò pro ſe, & hæredibus extraneis in infinitum, hęc. n. iuſta dicitur cauſa alienationis, ut eſt text. nota. in c. ad aures. extra de rebus eccle. non alienan. dũmodo interueniat ſolemnitas à iure in alienatione rei eccleſiæ requiſita, nam ultra iuſtam cauſam etiã ſolemnitas req̃ritur, ut uoluit glo. in d. c. ſine exceptione, & in ſumma 12. q. 2. & habetur in c. 1. de reſtit. in integrũ. Abb. & alij in d. c. nulli. & Imo. in d. c. 1. de ijs, quæ fiũt
13 à præla. ſine conſenſu cap. Nec † eo prætextu, q; res labore, ſeu opera coloni, ſeu emphyteotę fuerit ad culturã redacta, & fertilis effecta, rector eccleſiæ põt penſionẽ augere, immò locationi ſtare, & in illa perſeuerare perpetuo tenetur, donec penſio ſoluatur, argumẽto §. adeò. Inſtit. de locatio. & eorũ, quæ habentur in §. perpetua. 10. q. 1. & habetur per Abb. & alios. in d. c. nulli. ita colligitur ex text. in d. c. ad aures. ubi Abb. Imo. Barb. Ioan. And. & alij cõmuniter dicunt, ꝙ res ſterilis eccleſię poteſt cõcedi in emphyteoſim perpetuam etiam, ut ad extraneos hæredes tranſeat,

& ꝙ hęc dicitur iuſta cauſa rem concedendi [...] nandi, interueniente tñ ſolemnitate à iure [...] & ꝙ poſtquam res opera, & labore coloni [...] redacta, & fertilis effecta fuit, nõ põt prælatus [...] nẽ augere, nec dicere, eccleſiã fuiſſe læſam [...] luit Abb. in c. ut ſuper. in fin. uer. de rebus [...] alienan. poſt Federicum de Senis in conſil. [...] betur per Imo. in c. potuit. col. 7. uerſic. att[...] de loca. qui etiam dicit, ꝙ res eccleſię ſimp[...] ceſſa pro ſe, & hęredibus dicitur conceſſa [...] redibus extraneis, niſi contraria conſuetu[...] & ita ſequitur Fel. infinitos allegans in c. [...] extra de prob. quamuis Decius ibi contra[...] nem eſſe veriorem dicat. ¶ Et pro prædicta [...] ne, & opinione facit ratio ſatis iudicio m[...]
14 † nam quando res eccleſiæ eſt ſterilis, m[...] eccleſię, hęc eſt iuſta cauſa alienãdi quoad [...] & utile dominium, & quoad omne ius ecc[...] in quemlibet extraneum pro ſe, & hęredib[...] cunq; transferendo. argumẽto d. c. ut ſuper [...] glo. & docto. & per gloſam in ſumma 12. q. [...]
15 in d. c. ut ſuper. poſt glo. fin. inquit, † quod [...] cleſię ſterilis, & infructuoſus abſq; decreto [...] nitate alienari poteſt, ergo multo magis p[...] cedi, & alienari quoad utile dominiũ tam [...] extraneos quoq; hęredes tranſeat. nã ſic ec[...] nus prę iudicatur, penes quam directum d[...] uilis poſſeſſio remanet, & cui annuatim p[...] tur, & hoc abſq; dubio verum eſt in re eccl[...] & infructuoſa, quę poterit concedi, inter[...] ſolemnitate, in emphyteoſim perpetuã, [...] neos quoq; hæredes tranſeat, ut iam dicti [...] uis Ioãnes de Imola in d. c. ut ſuper. poſt [...] ſi fundus. ff. de rebus eorũ. uelit in hoc fac[...] tiam inter fundum ſterilem minoris, & [...] eccleſiæ, q̃a fundus ſterilis minoris nõ po[...] lemnitate alienari, fundus autem ſterilis [...] per rationẽ diuerſitatis, quã ibi Imola refe[...] detur contra id, quod Abb. Imo. Barbat. & [...] res cõmuniter uolunt in d. c. ad aures. tam[...]
16 ter ſunt declaranda, ꝙ † aut quærimus, an [...] eccleſiæ poſſit alienari ex eo ſolum, quod [...] & ſic quòd ſterilitas dicatur iuſta cauſa ali[...] co poſſe alienari abſq; eo, quod alia iuſta ca[...] per textum in d. c. vt ſuper. ibiq; glo. & in h[...] differt à minore, quoniam ſterilitas ſola no[...] cauſa alienandi rem minoris, niſi alia iuſta [...] ſit, ut eſt textus in d. l. ſi fundus. & hoc eſt, q[...] ibi glo. in d. c. ut ſuper. in vltima gloſa. & ra[...] tatis eſt, quam ibi Ioannes de Imo. aſſignat [...] rimus, an res ſterilis eccleſiæ poſſit abſq; de[...] ſolemnitate à iure requiſita alienari, & nõ [...] per ea, quæ ſupra dixi, & quę habẽtur per d[...] ad aures. niſi eſſemus in ſecũda, ſeu vlterio[...] ſione rei alteri facienda in caſu, quo prima [...] nis cauſa adhuc duraret, nam tunc abſq; [...] nitate concedi poſſet, prout declarat, & e[...] Abb. in d. c. ad aures. & in d. c. ut ſuper. Et al[...]
17 facit id, † quod uoluit Barto. in l. quicunq. [...] omni agro deſerto, lib. 11. qui dicit, ꝙ ſi q[...] rilem in emphyteoſim temporalem accep[...] fertilem fecit, & ad culturã reduxit, emph[...] temporali efficitur perpetua, & ad omnes [...] etiam extraneos tranſmiſſibilis, & in l. fin. C. [...] de omni agro deſerto. probatur, quòd accip[...] ſterilem in emphyteoſim, ut illam fertilem [...] ad culturam reducat, poſtquam eius oper[...] re fuit fertilis effecta, non poteſt prætextu [...] liorationis penſio aliquo tempore augeri, q[...] tũ ibi Bar. & in d. l. quicunq;. ponderat con[...]

biles,& cupidos prælatos, qui quotidie lites colonis
mouēdo quærunt ipſis pēſiones augere, quod qdē fa
cere nequeunt,ſed in locationibus cū iiſdē penſioni-
bus perpetuo perſeuerare tenētur.Ex his itaq; in caſu
noſtro concludēdū eſt,ꝙ cū res eſſet ſterilis,& incul-
ta tēpore conceſſionis,de qua agitur, & ſolēnitas de-
bita interuenerit,uidelicet decretū ſuperioris, & Vi-
carij,validè potuit in emphyteoſim ꝯcedi, prout con
ceſſa fuit.¶Non obſtāt ea,quæ ſupra in ꝯ̃trium fuerūt
adducta,& in primis,ꝙ in caſu noſtro ꝯceſſio in em-
phyteoſim ex iuſta cauſa,& cum debita ſolēnitate fa-
cta non fuerit, ex quo facta fuit cū auctoritate Vicarij
epiſcopi,qui ius auctorizādi in alienationibus rerum
eccleſiæ habere nō dr̃,quia reſpōdetur,† ꝙ ĩmo facta
fuit ex iuſta cā̃,videlicet ob ſterilitatē rei,quę dr̃ iuſta
cauſa alienādi,ſeu cōcedēdi bona eccleſiæ in emphy
teoſim perpetuam,ut etiā ad hęredes extraneos tran
ſeat.d.c.ad aures.d.c.ut ſuper.in fin.& ibi glo.Imol &
doct.& gl.in d.l.ſi fundus.Item ꝯceſſio facta fuit cum
decreto,& ſolēnitate à iure reqſita, quia fuit interpo-
ſitū decretū Vicarij generalis epiſcopi, qui ſuā inter-
poſuit auctoritatē, † quamuis.n.ius auctorizandi in
alienationibus rerū eccleſiæ ſit epiſcopale, & de iis,q̃
ſunt epiſcopo reſeruata,d.c.ſine exceptione.cū ſimi-
libus ſupra allegatis.neq; ex mādato generali ad vica
riū epiſcopi tranſeat, tñ ipſi vicario pōt ab epiſcopo
ſpecialiter cōcedi ita,ꝙ alienatio eius auctoritate fa-
cta ualeat,& cū ſolemnitate facta dicat̃,ita colligitur
ex iis,quæ uoluit Ioan. Cald.in conſi.1.in tit.de offic.
Vicarij,qui allegat Io. And.in c.2,de offic.Vica.in 6.
in nouella,ac etiā Feder.de Senis in ſuis cōſilijs, & la-
tius habetur in quodā libro conſiliorū Ioan.Cald.in
conſil.72.quē nō impreſſum penes me habeo,in quo
plenius loquitur,quàm in libro conſiliorū impreſſo-
rū.Cōprobat̃ hoc ex iis,† quæ voluit Bar. in auth. hoc
ius porrectū.in uerſi.venio ad quartā particulā. C.de
ſacroſ.eccle.qui dicit,ꝙ ius auctorizandi in alienatio
nibus rerū eccleſiæ ad illum p̄latum,& ſuperiorē ſpe-
ctat, ad quē ius ordinandi rectorē in ea eccleſia per-
tinet.Sed † ad vicarium epiſcopi ius conferendi,& or
dinandi ex generali mandato non pertinet, niſi hoc
ius ſpecialiter ſit ei conceſſum.c.2,& 3.de offic.vica.
in 6.ergo idem eſt de iure auctorizandi dicendum,ut
ad Vicarium epiſcopi nō ſpectet,niſi fuerit ei ſpecia-
liter conceſſum. At in caſu noſtro Vicarius epiſcopi,
qui ſuam in huiuſmodi cōceſſione auctoritatem in-
terpoſuit, habuit ſpecialiter in mandatis,ut in aliena
tionibus poſſet auctorizare, uel ſaltē habuit ſpeciali-
ter in mandatis,ut poſſet conferre, ut in facultatibus
ei conceſſis continetur, quo fit,ut etiam ius auctori-
zandi habuiſſe dicatur,argumēto eorum, quę uoluit
Bart.in d.authen.hoc amplius.& faciunt illa, quæ uo
luit Cald.in conſil.3.in d.tit.de offic. vica. igitur &c.
¶Et quamuis in huiuſmodi conceſſione non inter-
uenerit tractatus,prout de iure uidetur requiri.c.1.de
rebus eccle.non alien.in 6.d.c.ſine exceptione. & c.
tua nuper.de his,quæ fiunt à præla.ſine conſen.cap.ta
men in caſu,de quo agitur, tractatus nō fuit neceſſa-
rius,† quoniā differentia eſt,an alienetur res eccleſiæ
cathedralis,& tunc requiritur tractatus,& conſenſus
capituli eccleſiæ cathedralis,d.c.ſine exceptione. an
uerò alienetur res eccleſię inferioris collegiatæ, &
quæ capitulum habeat, & tunc cōſenſus,& tractatus
illius eccleſię,cuius res alienatur,requiritur. d.c.1.de
rebus eccleſiæ non alien.in 6.an autem alienetur res
eccleſiæ inferioris nō collegiatæ, & tunc nec conſen
ſus,nec tractatus capituli requiritur,ſed rectoris con-
ſenſus,& proprij prelati auctoritas ſufficit,clemen.1.
cum ibi not.de rebus eccle. non alien.c.1.extra eodē
titulo.ita declarant Imo.& alij in c.1.de his,quæ fiūt
à prela. ſine conſen. capit.vbi Imol.inquit,quòd epi-
ſcopi generaliter exercitium iuriſdictionis in ciuili-
bus,& criminalibus ſine conſenſu capituli præſcripſe
runt,& facit id, quod uoluit Ioan. Andr.in glo.& in
lectu.in d.c.1.de reb.eccle.non alien.in 6. ¶Non ob-
ſtat extrauagans Pauli Veneti ſupra in contrarium al
23 legata, quia reſponderi poteſt primo,† quòd aliena-
tio,ſeu conceſſio in emphyteoſim ibi dicitur prohi-
bita,præterquam in caſibus à iure permiſſis, ut habe-
tur in dicta extrauaganti. Sed quando res eſt ſterilis,
& infructuoſa,eſt unus de caſibus à iure conceſſis,in
qbus alienatio fieri poteſt.d.c.ad aures.d.c.ut ſuper.
cum alijs iam allegatis : ergo illa extrauagans Pauli
in caſu noſtro locum non habet. Poſſet etiam dici il-
lam extrauagantem non fuiſſe moribus utentium re-
ceptam,ueluti aliàs in quodam meo cōſilio dixi. Sed
hoc in præſentia omitto, tum quia ſuper eo inſiſtere
longum eſſet, tum quia prima reſpōſio,quæ eſt uera,
& iuridica,pro nunc ſufficiet.¶Tertio non obſtat l.ſi
24 fundus.ff.de rebus eorū.quia reſpondetur† illum tex
tum loq de re minoris, quę difficilius alienat̃, quàm
res eccleſiæ,ut colligitur ex ijs,quę habentur in ſum-
ma.12.q.2.& in d.c.ut ſuper.in fi.cum ibi not.nam ob
minore utilitatē,& ob rei ſterilitatē res minoris non
poteſt alienari,niſi adſit alia iuſta cauſa,puta æris alie
ni.d.l.ſi fundus.Sed res eccleſię benè poteſt alienari,
& in emphyteoſim concedi.d.c.ad aures.d.c.ut ſuper.
in fin.cū alijs ſupra allegatis.Et in hoc differunt mi-
nor,& eccleſia ad not.per glo.in d.l.ſi fundus.ratioq;
diuerſitatis eſt,quam ponit Ioan.de Imo.in d.c.ut ſu
per.in fin. ¶Non obſtat,ꝙ ſucceſſor in rectoria nō te
netur ſtare colono eo caſu,quo conceſſio,& locatio,
ſiue alienatio fuit nulla ob defectum cauſę iuſtę,& ſo
lemnitatis,& ideò etiā rector,qui conceſſit,ſiue alie-
nauit, & non contrauenire iurauit,potuit contraue-
nire.d.c.ſi quis præsbyterorum.cum ſimilibus, quia
reſpondetur,huiuſmodi conceſſionē non fuiſſe nul-
lam,ſed in ſe ualuiſſe,& factam eſſe in caſu permiſſo,
& cū ſolēnitate,ueluti ſupra probatum fuit,ergo nec
concedens,ſiue alienans, neque ſucceſſor potuit illi
25 contrauenire.Ex quibus infertur, † ꝙ ſucceſſor in re-
ctoria tenetur huic locationi,& conceſſioni per præ-
deceſſorem factæ ſtare,quoniam fuit facta cum iuſta
cauſa,iuriſq; ſolemnitate, & abſq; læſione eccleſiæ,
ut dictum fuit,ac infra etiam dicetur,per ea,quæ ha-
bentur latè in c.fi.ne præla.uices ſuas.ubi Abb.Anan.
26 & alij.Præterea † quamuis ſucceſſor non teneatur ſta
re colono,quādo cauſam à prædeceſſore non habet,
l.emptorem,ibiq; Bal.C.locati.& habetur ĩ l.ſi filio.
§.ſi uir.ff.ſol.matr.tamē fallit,quādo ex locatione fa-
cta ius aliquod in re ipſi conductori acquiritur, uelu-
ti quando eſſet facta locatio ad longum tēpus,uel in
emphyteoſim,ex qua utile dominiū,& naturalis poſ-
ſeſſio transfertur,iuxta not.per glo. & docto.in l.3.§.
ex contrario.ff.de acquir.poſſ.in l.ſi ut certo.§.ſi duo-
bus uehiculum.ff.commoda. & habetur in l.1.C.de
iure emphyt.& in c.potuit.extra de loca. ita limitan-
do uoluit Alex. in d.l.ſi filio.§.ſi uir. Sed in caſu no-
ſtro conceſſio in emphyteoſim,ex iuſta cauſa,& cum
utilitate eccleſię,cūq; iuris ſolemnitate facta fuit,er-
go &c.¶Non aduerſatur, ꝙ poſito conceſſionē fuiſ-
ſe ex iuſta cauſa,& cum ſolēnitate factā, ſicq; in ſe va
luiſſe,tamē ea ob enormē lęſionem eccleſię reſcindi
pōt.d.c.j,de reſt.in integ.& c.ad audiētiā.ubi habetur
de reb.eccl.non alie.deceptio autē,ſeu enormis lęſio
in caſu noſtro tripliciter oſtēditur primo,quia res ma
ioris menſuræ,quā in cōceſſione fuerit expreſſum,re
peritur. Secūdo quia fuit conceſſa pro longè minori
penſione,quàm res mereretur.Tertio quia fuit in em
phyteoſim perpetuā conceſſa. Nam his omnibus po-

teſt reſponderi, primo negando eccleſiã fuiſſe enor-
miter læſam circa penſionẽ, quoniam, ut ex relatio-
ne eorũ, quibus cauſa alienationis, & cõceſſionis præ
dictę fuit cõmiſſa, conſtat, & fortè probabitur, ꝙ res,
de qua agitur, pro minori penſione locari ſolita erat.
27 † Nec debet attẽdi eam nunc fuiſſe taliter melioratã,
& auctam, ꝙ longè pluris locari poſſet, quia tẽpus il-
lud, quo res ab initio fuit in emphyteoſim conceſſa,
& non aliud attẽdi debet, ad tradita per gloſ. Abba. &
doctores communiter in d.c.1. de reſtit. in integ. & in
d.c. ad audientiam, facit id, quod habetur per Bart. in
l.2. C. de reſcin. uend. & per Abb. Imo. & alios in c. cũ
dilecti. extra de empt. & uendit. & in terminis noſtris
colligitur ex ijs, quæ habẽtur in d.c. ad aures. & ſupra
dixi. nam ſi per ipſum conductorẽ res fuiſſet meliora
ta, & ad culturam redacta, prælatus ei penſionẽ auge-
re nõ poteſt, ut iam dictum fuit. Præterea nõ fuit pro-
batum eccleſiam tũc tẽporis fuiſſe enormiter læſam,
ſecundũ quod lęſio enormis probari debet ad hoc, ut
eccleſia in integrũ reſtituatur, ut habetur per Abb. in
d.c.1. ex mente Bartoli, in l. ſocietatẽ. §. arbitrorum.
ff. pro ſocio. Non dicitur etiam eccleſia enormiter læ
28 ſa ex eo, ꝙ minor menſura fuerit expreſſa, † quoniam
cum hæc res fuerit conceſſa tanquam unum corpus
infra certos confines, tota dicitur in conceſſione cõ-
prehenſa, & numerus tornatoriarũ adiectus fuit cau-
ſa cuiuſdam demonſtrationis, quę licet falſa ſit, tamẽ
non ſolet uitiare, ex quo de corpore aliter conſtat, ar-
gumen. l. demonſtratio falſa. cum ibi not. ff. de condi.
& demonſtra. & l. cum ſeruo. in fin. ff. de contrahen.
emptio. & hoc fuit originale dictũ Old. in conſi. 197.
Ioan. And. in addit. ad Spec. in tit. de empt. & uend. §.
ſciendum. Pau. Caſtren. in l. ſi ſeruum. in fin. ff. de act.
empt. & in l. qui fundum. §. qui agrũ. ff. de contrahen.
empt. Bal. in rub. C. de contrahen. empt. colum. 22. &
29 Salic. in l. 2. C. eod. titu. Præterea † ex quo in inſtrumẽ
to fuerunt adiecta illa uerba ſiue plus, ſiue minus, &
quantacunq; ſit, tota in præſenti locatione compre-
hendatur, non aucta, neq; diminuta penſione, eccle-
ſia non poteſt dici læſa, & tota res in ipſa locatione di
citur comprehenſa abſq; penſionis augmẽto, illa. n.
uerba ſiue plus, ſiue minus &c. hunc effectum operã-
tur, ueluti colligitur ex ijs, quæ habentur per Pau. de
Caſt. in d. l. ſi ſeruum. in fin. & per Sali. in d. l. 2. Et hoc
maximè in caſu noſtro procedit, in quo locatio cum
cognitione cauſæ facta fuit, & rem totam nõ mereri
maiorẽ penſionẽ fuit cognitum, ueluti ex relatione
facta vicario conſtat. Quare eccleſia ex hoc capite e-
normiter læſa dici nõ põt. Similiter nõ dicitur enor-
miter læſa ex eo, ꝙ res fuerit in emphyteoſim perpe-
tuam conceſſa, poſito etiam, ꝙ pro hæredibus extra-
30 neis diceretur conceſſa, † quoniam cum hoc ſit à iu-
re cõmuni permiſſum in caſu, quo res eſſet ſterilis, &
infructuoſa. d.c. ad aures. cum ſimilibus ſupra allega-
tis, ſeqtur, ꝙ eccleſia ſic concedẽdo nõ dicitur enor-
miter lęſa, neq; ob hoc eſt in integrum reſtituẽda, qa
uſa fuit iure cõmuni, & qui iure cõmuni utitur, lędi
nõ dr̃, nec ĩ integrũ reſtituitur. l. fi. C. de reſt. in integ.
min. ibiq; glo. & doc. Ex qbus uidetur concludendũ,
ipſam eccleſiã non eſſe aduerſus huiuſmodi contra-
ctum reſtituendã. Et caſu, quo eſſet reſtituenda, & ſic
contractus eſſet reſcindẽdus, rector noĩe eccleſiæ te-
neretur ipſi conductori reſarcire, & ſoluere oẽs expẽ-
ſas circa meliorationẽ dictæ rei factas, item labores,
& operas in meliorando pręſtitas, alioquin cõductor
rem reſtituere non teneretur, ſed illam poſſet retine
re, donec ſibi de expenſis omnibus, & laboribus per-
ſonalibus prædictis fuiſſet integrè ſatisfactum, ut eſt
text. & ibi Abb. ac ubi ego latè dixi in c.1. de reſtit. in
integ. Verum circa hoc vltimũ non eſt neceſſariũ in-

ſiſtere, cũ ſimus in caſu, in quo eccleſia
eſt reſtituẽda, ut ex prædictis colligitur.

S V M M AE.

1 *Laici decimas ex rebus eccleſiaſticis percipere, &*
bentur, & nu. 32.
2 *Conceſſio in emphyteoſim de re eccleſiæ non ſolita*
concedi facta ſine licentia, & auctoritate ſedis
ſo iure nulla.
Et in quibus conceſſionibus, & an in renouationibus
nume. 14.
3 *Nummus vnus in contractibus locationum, & ſimil*
hilo reputatur.
4 *Eccleſia in contractu emphyteotico enormiter, &*
ſa triplici remedio agere poteſt.
5 *Reſtitutio in integrum ratione fraudis, aut alia ra*
etiam vltra quadriennium datur eccleſiæ.
Et quando hoc uerum ſit, num. 21.
6 *Alienatio, & conceſſio in emphyteoſim rerum eccle*
neceſſaria cauſa, iuriſq; ſolemnitate ſeruata fieri
Et quæ ſit iuſta, & neceſſaria cauſa, ac ſolemnitas re
7 *Inſtrumento maximè in antiquis in dubio ſtatur.*
8 *Solẽnitas etiã extrinſeca ex lapſu tanti tẽporis, de cu*
moria in contrariũ non extat, in dubio interueniſſe
9 *In renouationibus emphyteoticis nõ eſt neceſſaria ſole*
in prima conceſſione fuit neceſſario ſeruata.
10 *Clauſula ſupplentes omnes, & ſingulos defectus t*
facti quid operetur.
11 *Auctoritas, ſeu confirmatio ſuperioris etiam expoſt*
alienatione, ſeu conceſſione in emphyteoſim rer
12 *Ius emphyteoticum per ſolutionem canonis tanqu*
teotica factam per tantum tempus, de cuius ini
contrarium non extat, acquiritur, nec amittitur
tulo aliter non conſtet.
Niſi mala fides poſſeſſoris probaretur.
13 *Vſus tanti temporis, de cuius initio memoria in co*
extat, etiam aduerſus eccleſias vim iuſti tituli ha
uis aliter de titulo non conſtet.
15 *Contractus emphyteoticus dupliciter ſolet celebrari*
Emphyteoſis uere & propriè quæ ſit.
16 *Emphyteoſis quando ratione modicæ penſionis reſcin*
& nu. 20. & quando ſecus, num. 19.
17 *Emphyteoſis ſui natura pro minima penſione fieri pot*
re, & quando.
18 *Emphyteoſis largè, & impropriè quæ ſit.*
19 *Emphyteoſis quando ſimplici locationi æquiparetur,*
inſtar reguletur.
20 *Læſio enormis, et enormiſſima, ac dolus quãdo in cõtr*
teotico ob modicã pẽſionẽ nõ reſultet, neq; ſit co
22 *Tẽpus, de cuius initio memoria in contrariũ non extat,*
quacũq; diſpoſitione de curſu tẽporis loquẽte compr
23 *Locationis contractus ad hoc ut ſit, quid requiratur.*
24 *Locatio propriè non dicitur, quando certum quid in p*
conſiſtens quotannis ſoluitur, ſed impropriè, & la
tius contractus innominatus.
25 *Emphyteota non poteſt rem emphyteoticam alteri in*
ſim concedere ſine conſenſu domini.
26 *Nec ad longum tempus. Contra, nu. 29. & 31.*
27 *Emphyteoticus contractus eſt, quando res perpetuo a*
dum conceditur.
28 *Contractus ex eorum effectibus cognoſcuntur.*
29 *Emphyteota rem alteri in emphyteoſim dare poteſt.*
30 *Et ex curſu tanti temporis, de cuius initio memoria in*
non extat, domini conſenſum interueniſſe præſumitur.
31 *Decimas exigere eſt quid ſpirituale, & laicis non com*
Quandoq; tamen eſt quid temporale, & laicis cõpetit
33 *Laici nec decimandi ius præſcribere, nec decimas abſq*
tinere poſſunt.
34 *Niſi ex priuilegio ſolius papę hoc ius haberent, & nu*
Et an per curſum tãti tẽporis, de cuius initio memoria